

Dalmacija" javlja, ko se je v odborovi seji Dalmatinske Matice ukrenilo, da se ta spoji kot poseben odsek z „Matico Hrvatsko" v Zagrebu. — Fr. Š. Koch-Kuhaču dodelil je hrvatski deželni zbor iz letošnjega budgeta 1000 gld. podpore za izdajo pete knjige njegovega preznamenitega dela Južnoslovjenske narodne popjevke. Ta svotica je majhna, le premajhna za tako podjetje in za tega delj začela so razna pevska društva prirejati koncerte, da omogočijo dičnemu Kuhaču, ki je vse svoje privatno premoženje v podjetje vložil, to delo dovršiti, sebi v čast, národu v korist.

V *Slovacih* sedaj izhajajo sledeče novine: 1. „Národné noviny", časopis politický. Izhaja po trikrat na teden, naročnina za celo leto 12 gld. Ureduje ga gospod Ambro Pietor v Turčanskem sv. Martinu. 2. „Národný hlasník". Tudi političen list, kateri izhaja po jedenkrat na mesec. Celoletna cena temu listu je 1 gld. Ureduje ga tudi g. Ambro Pietor v Turč. sv. Martinu. 3. Zabávno-poučný časopis: „Slovenské pohľady". Izhaja v zvezkih po šestkrat na leto. Urednik mu je g. Svetozár Hurban v Turč. sv. Martinu. Stoji na leto 5 gld. 4. „Obzor", noviny hospodarské, izhajajoče po trikrat na mesec, stojé na leto 3 gld. Ureduje jih g. Dániel G. Síchard v Ogerski Skalci. 5. Humoristický časopis „Černoknažník". Izhaja vsak mesec po jedenkrat in velja 2 gld. na leto. Ureduje ga v Turč. sv. Martinu g. N. Čajda.

A. A. P.

*Srbska književnost.* „Matica Srbska" v Novem Sadu izdala je svojega Letopisa 129. knjigo s sledečo vsebino: 1. „Uroš Stevar Nestorović in njegove zasluge za škole" od Gj. Rajkovića. — 2. „Uzroci srpsko-vezantinskog ratovanja 1073—74" od Pante Srećkovića. — 3. „Mera za meru" pozorišna igra V. Šekspira, s engleskog preveo dr. Milan Jovanović. 4. „Živi palimpsesti"; nemački napisao dr. Laza Kostić, preveo Sava Petrović. — 5. „Smiljana", pripovedka iz Stiga napisao Nikola V. Gjopić. — 6. „Život Luke Stojačkovića, senatora i direktora srpsko-narodnih osnovnih škola u Somboru od A. S. — 7. „Naša novija lirika" od S. V. P. — 8. Poročilo o Matičinem delovanji. — Letopisa 130. knjiga se že tiska in izide še ta mesec. Vsebina jej je sledeča: 1. „Gjeneral Putnik i njegova doba" od Gj. Rajkovića. — 2. „Putničke slike" od Pante Srećkovića. — 3. „Mera za meru" pozor. igra od V. Šekspira, preveo s engleskog dr. Milan Jovanović. — 4. „Apologija Mušickova" i privatnoje poslanije s uvodom A. Sandića. — 5. „Srpske narodne poslovice" skupili Lj. V. Stojanović i Milovan Ružičić. — 6. „Naša novija lirika" od S. V. P. — 7. „Književnost: Hrvatske školske knjige u gimnasiji Karlovačkoj" od prof. J. Oberkneževića. 8. Poročilo o Matičinem delovanji.

Uzorna knjigarna bratov Jovanovićev izdala je ta mesec sledeča dela: Narodne biblioteke št. 34. Asan, pripovetka iz bugarske povestnice. Napisao T. T. Jež. Prevod s poljskog. — Iste št. 35.: Gjorgja Magaraševića putovanje po Srbiji god. 1827. Iste št. 36.: Ukoćena goropad. Šaljiva igra u četir čina od V. Šekspira. Preveo M. Kostić. — Iste št. 37.: Basni Dositeja Obradovića (VIII. sešitek zbranih spisov D. Obradovića.) — Gorski vijenac. Sačinio Petar Petrović Njeguš. Cena 32 kr. — Don Kišot od Manče. Prevod s francuskog. — Basni u slici i reči, preveo i preradio Luka Popović. Cena 24 kr. — Rečnik stranih reči. Vrlo vestno sestavljeno delo. —

Slavjanski apostoli Kiril i Metodije i istina pravoslavlja. Povodom rimskog pokreta u 1880/81 god. protivu pravoslovne crkve. Napisao dr. Nikola Milaš, arhimandrit i profesor bogoslovije. Zadar. Pečatnja J. Vodicke. Cena 2 gld. — To delo naperjeno je v prvi vrsti proti Strossmajerjevi encikliki, ki je izhajala v slovenski prestavi tudi v letošnjega „Slovenca“ podlistku. — Istorija srpskoga naroda. Napisao Venijamin Kallay, sa ovlašćenjem piščevim preveo Gavriilo Vitković. Biograd, izdanje Petra Čurčića. XX. 149. Cena 1 gld. — Naš sedanji državni finančni minister Kallay bil je nekoliko let avstroogerski generalni konzul na Srbskem ter tamkaj zbral gradivo za to svojo dosti kritično in nepristransko pisano zgodovino junaškega naroda srbskega.

M. M.

*Dea čestita gosta* obiskala sta zadnje tedne Ljubljano. Prvi je veleznani francoski slavist Louis Legér, profesor slovanskih jezikov na orijentalni fakulteti v Parizu. Dasi je prof. Legér rojen Francoz iz Toulousa, vender čudovito dobro govori večino slovanskih jezikov. Z nami je govoril hrvatski kakor rojen Hrvat. Pripovedoval nam je, da je imel letos 30 slušateljev, samih Francozov. Predaval jim je staroslovenščino, ruski in srbski jezik. Tudi v vojinski akademiji poučeval je 12 štabnih oficirjev v ruskem jeziku. Zadnje njegovo znanstveno delo je: *Esquisse rommarie de la mythologie slave*, Paris 1882. V Ljubljani je g. profesor nekoliko dnij študiral v licealni biblioteki, potem pa odšel v Zagreb, Beligrad in Sredec.

Drugi čestiti gost je bil g. Bronislav Grabowski, znani poljski literat, profesor v Czesstohowi. Profesor Grabowski je čislan pripovedni in dramatički pisatelj poljski, a vrhu tega poljske rojake svoje seznánja osobito s pesniškimi proizvodi hrvatskimi in slovenskimi. Preložil je že več pesnij Vodnikovih, Preširnovih, Veselovih in Jenkovih na poljski jezik, spisal je biografijo Jurčičevo in v lanski varšavski „Niwi“ (X, 1881, 654—661) je priobčil razpravo o slovenski literaturi v letih 1879. in 1880., katera jasno priča, kakó so mu dobro znane vse socijalne in književne razmere slovenske. G. Grabowski nam je pravil, da poljski književniki nameravajo prihodnje leto v Krakov sklicati občni shod slovanskih pisateljev. Da Poljaki mislijo na kaj takega, to je veselo znamenje! Iz Ljubljane odšel je prof. Grabowski v Zagreb.

*Rusko slostvo.* Ruski listi za deco. Rusi imajo sedem listov za deco. Med njimi se odlikujeta zlasti „Dětskoje Čtenije“ in „Rodnik“. Prvega uredjuje Ostrogorskij, predavatelj slovesnosti v Peterbrugu, ki slovi za jednega najboljših in najzvedenejših ruskih pedagogov. Spisal je za otroke že več priličnih knjižic, izmed katerih omenjamo le „Junim čitateljam, razskazi o raznih ljudjah“, „Ilja Muromec“, „Puškinskaja Rus“ itd.; poleg tega je izdal tudi nekaj pesnij in dve dramí: „Mgla“ in „Lipočka“.

Drugi list, „Rodnik“, uredjuje gospa Sisojeva, katere knjižici „Očerki i razskazi“ in „Istorija malenkej dēvočki“ sta najpriljubljenejši med ruskimi spisi za mladino; tudi je kot prelagateljica na dobrem glasu. Oba ta dva lista priobčujeta pravljice in basni, ki so brez fantastične našemljenosti in imajo gotovo realno podlago. Vsaka pravljica in basen zaključuje v sebi idejo, pridajajočo jej smisel in tvorečo jo koristno. Pesni Mihalovskega, Arsenjeva, Barikove se smejo

Dubrovnik. Drag. Pretner. 8° 33. Te „Pripovijesti“ vzbudile so v Srbih in Hrvatih velikansko senzacijo in šloveči učenjaki so jih presojali; med njimi tudi Adolfo Veber v Radu LIX. Ta gospod (Adolfo Veber) preložil je delo slavnega de Amicisa „Carigrad“ in se knjiga že tiska.

Slavonija od X--XIII. veka. Napisao Vjekoslav Klaić. Cena 40 kr. — Dobro znani hrvatski zgodovinar gospod prof. Klaić spisal je to razpravo kot odgovor Frideriku Pestemu, ki je bil v svoji razpravi „Die Entstehung Croatiens“ natisnjeni v „Ungarische Revue“ jako čudne, da ne rečem neumne nazore o tem predmetu razvil. Dr. Rački pobijal ga je že v „Pozoru“, od koder se je potem njegova razprava na nemški jezik preložila (Kroatische Revue št. 2.). — V komisijski zalogi Mučnjaka i Senftlebena (Zagreb, Duga ulica št. 6.) izšel bode v kratkem zadnji, največji in najlepši roman slavnega Avgusta Šenoae. Ker pisatelj dela ni sam dovršil, prevzel je to častno nalogo g. J. E. Tomić in izvrstno vspeš. Delo izhajalo bode v sešitkih po 4 tiskane pole obsežnih; vsak zvezek, katerih bode 15, stal bode po 30 kr. — Gosp. Josipa E. Tomića izvrstna igra „Barun Franjo Trenk“ predstavljala se je nedavno v prelogi prof. Bronislava Grabovskega v Varšavi in izvrstno vspeš. Gospoda Tomiću poslali so mnogi (70) odlični moške iz Varšave čestitko za to delo. — Vjekopis dr. Jurja Dobrile, biskupa tršćansko-koparskoga, prije puljskoga. Napisao Cvjetko Rubetić. Izdalo društvo sv. Jeronima. U Zagrebu. Cena 30 kr. —

Srbska književnost. Profesor zgodovine na veliki šoli v Belem Gradu, Panta Srečković priobčil je v časopisu „Ratnik“ večjo zgodovinsko razpravo „Česlav“ (933–962), ki je te dni posebej natisnena izšla. Cena 50 din. para. — V Karlovcih (Sremskih) izšel je tamkajšnje srbske gimnazije letni program, v katerem je natisnena zanimljiva razprava prof. Jovana Živanovića. „Osobine resavskoga ili kosovopoljskoga dialekta.“ — „Za prosvetu i slobođu.“ Članci i razprave naučnog i političnog sadržaja iz ranijeg i novijeg doba, napisao Stojan Bošković (bivši minister prosvete). U Beogradu 1882 Str. 299. Poleg političnih članaka nahajamo v tej knjigi tudi mnogo lepih razprav i studij o drugih obče zanimljivih stvarih. Cena tej prezanjmljivej knjigi je 1 gd. — Ta isti pisatelj izdal je tudi drugo delo: Slike iz srpske istorije od Stanoja Boškovića Novo pregledano izdanje. 8° 192. Cena 80 kr. Izdajatelj napisal je knjigi vrlo lep predgovor, kateremu je pridejan životopis pokojnega Stanoja Boškovića, pisan od prof. dr. J. Turomana. Na to sledi teh šest zgodovinskih razprav: 1) Smrt Deda Nemanjina. — 2) Porodica cara Lazara. — 3) Jug i Jugovići. — 4) Kneževa večera. — 5) Boj na Kosovu i — 6) Despot Gjuragi Branković III. i Branković VII. Knjigin dodatek ima jasno in lepo izdelano genealoško tabelo obitelji Brankovićev. — Zbranih spisov Ljubomira Nenadovića izšel je zadnje dni v Belem Gradu četrti zvezek, v katerem so natisnena važna in zanimljiva „Pisma o Crnogorcima“. — Prof. Stojana Novakovića knjižice: „Kosovo Srpske narodne pjesme o boju na Kosovu urejene kao cjelina“ — izšel je nedavno že sedmi natis. — Dela Dositijeva. XI. — Sv. 43. „narodne biblioteke braće Jovanovića“ v Pančevu Str. 193–256. Cena 16 kr. — Šala i satira od Abukazema. Svezka treća. Novi Sad, izdanje knjižare Luke Jocića i dr. 8° 80. Cena 40 kr.

**Smrt Stepana Dečanskog**, žalosno pozorje u pet dejstva od Jovana S. Popovića. Pančevo, braća Jovanovići. Zvezek 45. „Národne biblioteke.“ 16<sup>o</sup> Str. 64. Cena 16 kr. M. M.

**Ruska književnost.** Polnoje sobranije sočinenij gr. A. K. Tolstago. 8 partretom. St. Peterburg. 1882. Štirje zvezki; cena vsem vkupaj 7 rubljev. Prodajejo se tudi posamezni zvezki. — Dela grofa A. K. Tolstega, pesniška kot prozaična, prištevajo se najboljšim proizvodom, biserom sovremenne ruske slovesnosti. Pod uredništvom kneza D. Certeleva izšla so sedaj prvikrat v obliki „polne zbirke“, če tudi ta zbirka, po besedah urednikovih ne obseža vsega, kar je grof A. K. Tolstoj pisal, temveč samo ona dela, katerim je pisatelj sam pripisaval resno značenje. Prva dva zvezka (c. 3 rub.) obsežata pesniške proizvode, tretji zvezek (c. 2 r. 50 kop.) dramatično trilogijo: Smrt Ivana Groznago, Feodor Joanovič, Car Boris, — četvrti (c. 1 r. 50 kop.) roman Knjaz Serebrjanyj. Prvem zvezku dodana je slika prof. A. Tolstega in avtobiografični očrk, posnet iz pisma pisateljevega k firenškemu profesorju Degubernatisu, kateri ga je prosil priobčiti mu nekoliko podatkov za sestavljenje njegovega životopisa. Iz tega očrka vidi se, da je grof Tolstoj imel za svoje najboljše delo dramo: „Car Feodor“. Historičen roman „Knjaz Serebrjanyj“ bil je še za živega pisatelja preložen na francoski, nemški, angleški, italijanski in poljski jezik. Drama „Smrt Ivana Groznago“ igrala se je z velikim vspedom v Weimarskem gledišči v nemškem prevodu in je tudi preložena na angleški, francoski in poljski jezik.

Uprav zdaj razpošilja leposlovni ilustrovani list „Njiva“ svojim naročnikom kot brezplačno premijo jako krasno sliko, tiskano z oljuatimi barvami (82 cent. visoko, 62½ cent široko) s podpisom „Dorogoj gost“, predstavljajočo prizor iz gr. A. Tolstega romana „Knjaz Serebrjanyj“, katere original je izdelal po naročilu za „Njivo“ B. J. Jakobi, profesor akademije umetnostij. (Ta premija bode te dni v Kolmanovi prodajalnici v Ljubljani razstavljena. Ured.)

**Slovar pisatelej drevnago perioda ruskoj literaturij** (IX—XVII. veka 862—1700). Sestavil A. V. Arsenijev. St. Ptb. izdanje knjižne zaloge „Novega Vremena“ 1882; cena 1 r. 50 kop (XV + 136 str.). — Ta slovar je prav za prav priloga k sestavljeni od istega avtorja karti „dlja nagljadnago abozrënija istoriji i kronologiji ruskoj literaturij“, a je poraben tudi brez omenjene karte, ker je osnovan popolnoma neodvisno od nje. Sestavljen je temeljito in popolno, ter tako predstavlja jako priročno knjigo za vsakega, ki se bavi z rusko slovesnostjo.

**Drevnêjšija russkija monetij Velikago Knjažestva Kjevskago.** Numizmatičeski opit grofa J. J. Tolstago. St. Ptb. 1882. To nedavno izšlo delo udostojila je akademija nauk z malo premijo grofa Uvarova. Predmet delu je denar velikih knezov Vladimira Svetega, Svjatopolka I. in Jaroslava Modrega. R.

**Urednikova listneca.** G. Fr. Š. v Kr. Tudi od druge strani je bil „Ljublj. Zvon“ opozorjen na napako, katero je zagrešil s tem, da je zadnjič ljubljanskega advokata dra. Pascalija naredil za brata patru Paskalu, ker je brez svoje kritike preveč verjel narodni tradiciji. Poudarjamo, da gre ta hiba samo na urednikov rovaš, a ne na onega č. g. pisatelja prof. W. —